

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/40/2017
Identifikačné číslo spisu: 8016200044
Dátum vydania rozhodnutia: 18.07.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016200044.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: G. B., bytom B. XXA, XX-XXX X., B. L., právne zastúpeného JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom v Prešove, Masarykova 2, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 11Scud/1/2016-38 z 18. januára 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a.

Žiadny z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Uznesením č. k. 11Scud/1/2016-38 z 18. januára 2017 Krajský súd v Prešove zastavil konanie o preskúmanie rozhodnutia a postupu Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník zo dňa 04. marca 2013, č. 2623-9/2013-SK.

2. V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že žalobca bol účastníkom konania, v ktorom pobočka žalovanej vo Svidníku ako prvostupňový správny orgán rozhodla podľa § 178 ods. 1 písm. a/ prvý bod zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“), že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti dňa 01. novembra 2012. V dôsledku odvolania podaného zamestnávateľom žalobcu (Z. S. Ž.U. - B. INFOACTIVE), žalovaná dňa 03. júla 2013 vydala rozhodnutie č. 26322-2/2013-BA, ktorým z výrokovej časti rozhodnutia vypustila text: „... nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti dňa 01. novembra 2012“ a vložila text: „... nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti dňa 01. novembra 2012 podľa slovenskej legislatívy“. V ostatnom rozhodnutie potvrdila. Písomným podaním zo dňa 24. februára 2015 žalobca podal voči rozhodnutiu pobočky odvolanie tvrdiac, že lehota je zachovaná, lebo mu rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu nebolo účinne doručené. Krajský súd skonštatoval, že posudzovanie postavenia žalobcu ako opomenutého účastníka konania nie je možné a oznámenie žalovanej o

oneskorene podanom odvolaní žalobcom, mal žalobca napadnúť správnu žalobou v zákonom stanovenej lehote, keďže sa rozhodovalo o jeho subjektívnom práve. Žalobu žalobcu označil tiež za zmätočnú, keď za žalovanú označil Sociálnu poisťovňu ústredie, pričom sa domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu Sociálnej poisťovne, pobočky Svidník, čo nie sú identické subjekty. V uvedených skutočnostiach krajský súd vzhliadol nedostatok procesnej podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, pričom nebol dôvod na odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“). Konanie preto zastavil podľa § 99 písm. b/ SSP a žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal.

3. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť pre nesprávne právne posúdenie veci. Trval na tom, že vyjadrenie žalovanej nemožno považovať za rozhodnutie, resp. opatrenie orgánu verejnej správy, proti ktorému by bolo možné podať správnu žalobu tak, ako sa o tom vyslovil krajský súd. Opakovane namietal, že je opomenutým účastníkom konania, lebo rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu mu nebolo doručené do vlastných rúk, pričom krajský súd k tejto najpodstatnejšej otázke nezaujal žiadne stanovisko. Navrhol preto, aby kasačný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalovaná uviedla, že navrhuje uznesenie krajského súdu potvrdiť ako vecne správne.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v súlade s § 455 SSP bez pojednávania, a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

6. Podľa § 212 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia, ak tento zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je deň jeho oznámenia.

7. Podľa § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk alebo poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“. Do vlastných rúk sa doručujú rozhodnutia:

- a) o nepriznaní dávky, odňatí dávky, znížení dávky alebo o zastavení výplaty dávky,
- b) o uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na dávke,
- c) o poistnom, o príspevku na starobné dôchodkové sporenie, o uložení pokuty a penále,
- d) o prerušení konania,
- e) o zastavení konania.

8. Podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod 1. zákona č. 461/2003 Z. z. do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch.

9. Podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod 8. zákona č. 461/2003 Z. z. do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o poistnom a o príspevku na starobné dôchodkové sporenie.

10. Podľa § 179 ods. 1 SSP, ak správnu žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať (ďalej len „opomenutý účastník“), správny súd overí správnosť tohto tvrdenia a skutočnosť, či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli viac ako tri roky, a ak sú tieto podmienky splnené, uznesením rozhodne, že orgán verejnej správy je povinný doručiť opomenutému účastníkovi vo veci vydané rozhodnutie alebo opatrenie.

11. Žalobca podal správnu žalobu ako opomenutý účastník tvrdiac, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Svidník č. 2623-9/2013-SK zo dňa 04. marca 2013 mu nebolo riadne doručené. Z administratívneho spisu žalovanej ako aj z nesporných tvrdení účastníkov súdneho konania pritom

vyplýva, že žalobca bol účastníkom správneho konania a uvedené rozhodnutie mu Sociálna poisťovňa, pobočka Svidník doručovala doporučené na adresu bydliska v Poľskej republike. Zásielku s rozhodnutím prevzala na adrese žalobcu osoba odlišná od žalobcu (pani Krystýna Panylo). Žalobca mal za to, že takéto doručenie je právne neúčinné a rozhodnutie správneho orgánu mu malo byť doručované do vlastných rúk.

12. Zákon č. 461/2003 Z. z. pozná doručovanie do vlastných rúk a tzv. „obyčajné“ doručovanie. Taxatívny výpočet rozhodnutí, ktoré je potrebné doručiť do vlastných rúk stanovuje § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z..

13. Predmetné rozhodnutie pobočky žalovanej nie je rozhodnutím o poistnom; je rozhodnutím o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia, pre ktoré zákon doručovanie do vlastných rúk nevyžaduje.

14. Rozhodnutím o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia rozhoduje žalovaná a jej pobočky o tom, či účastník konania splnil zákonné predpoklady pre vznik, resp. zánik povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa § 20 zákona č. 461/2003 Z. z. v sporných prípadoch, čo bol aj žalobcov prípad. Právnou otázkou, ktorú záväzne rieši takéto rozhodnutie je teda existencia či neexistencia samotného poistného vzťahu.

15. Naopak, rozhodnutím o poistnom je napr. rozhodnutie o predpísaní dlžného poistného podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. z titulu existujúceho poistenia v rozhodnom období. Predmetom rozhodnutia je výška poistného, ktoré je subjekt podľa § 128 zákona č. 461/2003 Z. z. povinný platiť a odvádzať.

16. Odlišnosť oboch právnych inštitútov - poistenia a poistného - je zrejmá tiež zo systematického členenia zákona č. 461/2003 Z. z., keď § 172 ods. 5 uvedeného zákona uvádza, že predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, ako aj konanie o poistnom v sporných prípadoch. Zákonodarca teda tieto dve konania rozlišuje. Obdobne ustanovenie § 178 ods. 1 určuje, že do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch a v inom bode, že do pôsobnosti pobočky patrí tiež rozhodovanie o poistnom.

17. Pri rozhodnutiach o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia zákon nevyžaduje doručovanie do vlastných rúk. Je preto potrebné konštatovať, že žalobcovi bolo rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Svidník riadne doručené dňa 13. marca 2013, kedy ho na adrese žalobcu prevzala osoba ochotná ho prevziať a odovzdať žalobcovi.

18. Kasačný súd tak za rozhodnú považuje okolnosť, že sťažovateľ (na rozdiel od svojho zamestnávateľa) voči rozhodnutiu pobočky žalovanej vo Svidníku nepodal riadne a včas opravný prostriedok, na čo správne poukázala aj žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti. Písomnosť označená ako odvolanie bola žalovanej doručená až dňa 26. februára 2015, teda po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania voči rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa, o čom žalovaná sťažovateľa riadne upovedomila a poukázala tiež na to, že rozhodnutia č. 26322-2/2013-BA z 03. júla 2013 a č. 2623-9/2013-SK nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť ešte dňa 17. júla 2013, ktorý postup žalovanej korešponduje zákonu. Kasačný súd dospel k záveru, že sťažovateľ nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, keď sa žalobou domáhal zrušenia právoplatného rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu.

19. Krajský súd preto nepochybil, keď konanie o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa zastavil pre neodstrániteľnú podmienku konania, nakoľko podľa § 7 písm. a/ SSP vety pred bodkočiarkou, správne súdy nepreskúmajú právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody považoval kasačný súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa za nedôvodnú a zamietol ju s poukazom na ustanovenie § 461 SSP.

21. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP a nepriznal účastníkom náhradu trov tohto konania, keďže sťažovateľ v tomto konaní nebol úspešný a žalovanému právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

22. Toto uznesenie kasačného súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.